

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta” ese:
Joi'a si Duminec'a.

Pretulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28. franci.

Anu lu XII

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 58.

Dumineca, 4 Augustu 23 Iuliu

1878.

Logic'a interesselor.

Brasiovu, 3 Augustu, 1878.

Cu acelasu dreptu, cu care se vorbesce de o logica a faptelor credemu ca potemu vorbi si de o logica a interesselor. Este naturalu ca déca exista o legatura streusa intre faptele ómeniloru trebuie se se manifeste o conexiune si intre diferitele interesse, cari sunt principalulu motoru alu activitatii ómenesci.

A-si cunósce interessulu, nu este unu lucru usioru, a-si cunósce adeveratele sale interesse, este chiaru fórte greu si deórece e recunoscutu de toti, ca in politica decida interessele, potemu se dicemu: a face politica, nu e usioru, a face inse politica buna, este fórte greu. De aci resulta, ca acel'a, care 'si va cunósce mai bine interessele, va face si cea mai buna politica. Interessele sunt de multe feluri, cerculu lor se maresce si se restringe dupa órecari norme conditionate prin desvoltarea omului si a societatii ómenesci. Logic'a interesselor ne invétia se distingemu intre aceste interesse, a carora numeru este legionu, se judecamu, cari sunt cele mai adeverate, cari sunt in diferitele situatiuni ale vietii nóstre individuale, familiare, nationale si de statu mai indreptatite, cari trebuie se fia conservate cu mai mare grigia, aperate cu mai mare zelu.

Astadi candu toti trebuie se ne ocupamu de atitudinea politica a poporului romanu este prea indreptatita intrebarea ca óre cunóschemu noi des-talu de bine interessele nóstre si déca le cunóschemu, facemu noi totu, ce sta in poterile nóstre pentru aপরera loru?

Cu dorere trebuie se marturisimu, ca in decursulu luptelor dilnice cu numerosii sei contrari inteliginti'a romana din aceste tieri n'a fostu destalu de patrinsa de marile postulate ale interesselor nationale, dér' mai cu séma de unu timpu inóce s'au incuibatu in mediulocu ei unele pareri fórte periculóse din mai multe puncte de vedere, cari pe contulu unitatii nóstre de interesse tindu a introduce unu felu de particularismu de interesse. Directiunea acést'a particulara materialista, care se arata ici si colo in sinulu inteligentiei nóstre póte se aiba urmari grave pentru poporu, de aceea ne simtиму datori se o combatemu din vreme.

Logic'a interesselor, care este un'a si aceeași la tóte popórele lumii, pretinde inainte de tóte, cá interessulu mai micu particulariu se fia supusu interessului celu mai mare generalu. Despre acést'a nimenea nu mai póte dubitá. Asemenea nu póte fi la indoiéla nimeni, ca atunci, candu unu poporu se lupta pentru esistenti'a s'a, celu mai inaltu interesu alu seu este: concentrarea fortielor, unitatea actiunei sale, streus'a uniune a tuturor elementelor sale, care dupa unu terminu usitatu la noi se mai numesce si solidaritate nationala. Nicairu nu exista unu interesu particulariu nationalu, sub nici unu punctu de vedere, care se nu póta fi adusu in consonantia cu interessulu celu mare si capitalu alu procederei unanime, solidarie.

Ne miramu dér' cumu cu tóte aceste venu astadi unii si pretindu, ca ar' esistá interese locale nationale, cari ar' escusá fia si numai pentru unu momentu o abateru dela regul'a generala, o resturnare a postulatului supremu alu solidaritatii nationale. Cumu se póte cá unii séu altii se vina acuma spre esemplu si se sustiena susu si tare, ca órecari interesse „speciale locale nationale“ ar' pretinde dela ei, cá se calce in pecióre celu mai mare interesu nationalu: Solidaritatea, unitatea actiunei politice, fara de care nu se póte portá nici unu felu de lupta serioasa nationala?

Amu auditu chiaru pe unii, escusandu asemeni

triste aparintie, asemeni pareri gresite, ce au fostu adoptate ici colo de catra inteligenti de ai nostri cu aceea, ca in contra solidaritatii nationale s'ar' fi pecatuitu atatu de multu pana acuma, incatu unu inconvenientu mai multu séu mai puçinu nu póte cadé in cumpena. Este acést'a unu cuventu de aপরera séu de acúsare? Pentru-ca amu pecatuitu pana acuma, se pecatimu in veci, se nu fia posibilu a ne indreptá, déca odata cunóschemu reulu, se nu potemu aflá nici unu leacu pentru bub'a ce o pótemu prinde cu man'a?

Ar' fi timpulu, cá se ne luminamu si se ne ch'arifícamu odata asupra situatiunei nóstre interne, ca-ci este sfasiatoriu de anima a vedé cumu scepticismulu si eclecticismulu a inceputu se róda la radacinele solidaritatii nóstre nationale!

Ar' fi timpulu, cá se se destepte odata din letargi'a loru toti acei barbati ai nostri independenti, cari au simtiu si intielegere pentru adeveratele interesse ale poporului romanu dér' stau retrasi si neactivi la o parte si se puna stavila aceloru porniri nefaste, cari, cu voie fara voia, impingú natiunea nostra pe calea prapasthiei!

Conferinti'a Romaniloru din comitatulu Aradului,

convocata si intrunita in Aradu in diu'a de 23 Iuliu 1878 in caus'a ficsarei atitudinei loru politice in faci'a alegeriloru de deputati pentru sessiunea dietala viitória, cu unanimitatea voturiloru a hotaritu:

Conferinti'a cá interpreta fidela a sentimentelorú tuturor Romaniloru ce locuescu pe teritoriulu acestui comitatu, mai inainte de tóte si chiaru in faci'a luarii resolutiunei sale presente, cu tóta solemnitatea si energi'a cuventului seu 'si manifesta de nou si cu acést'a ocaziune inaltulu seu devotamentu si loialitatea ce a animatu intotdeauna pe intrég'a natiune romana din acestu imperiu catra Inaltulu Tronu, Majestatea S'a regele si August'a casa domnitória, supunerea si respectulu ce-lu detoresce constitutiunei si legiloru tieriei, intim'a s'a dorintia de a conlucrá cu tóta sinceritatea, cá si in trecutu la stabilirea si consolidarea armoniei indispensabilamente necessaria intre noi si natiunea dominanta maghiara in interessulu supremu alu salutei patriei nóstre comune, — totodata inse impinsa, cá si de o fortia majora se vede silita de a luá hotarirea de faci'a contraria cu deprinderile sale constitutionale din trecutu.

Dupa enunciarea solemna a acestoru sentimente si convictiuni ale sale, conferinti'a considerandu, ca dela intrarea nóstra pe terenulu si in lupt'a constitutionalu si parlamentaria si pana astadi, tóte tentativele nóstre de-o infratire sincera cu natiunea dominanta maghiara au remasu nu numai fara rezultatulu doritu, ci chiaru si intentiunile nóstre cele mai sincere si aspiratiunile nóstre nationale cele mai juste si legale au fostu timbrate din partea elementului domnitoriu de tradare si conspirare in contra statului si integritatii sale, cari inse tóte s'au doveditu de afirmatiuni gratuite, de calumnii si injurii nedemne de unu poporu, cari inse necontentitu se arunca fara sfiéla in faci'a poporului romanu, numai pentru a castigá unu nou si puternicu titulu de suprimare si persecutiune a lui pe tóte terenele vietii publice si chiaru si private;

considerandu, ca in deosebi sub regimulu si sistem'a actuala de arbitriu ori ce manifestatiune si aspiratiune legitima nationala a nóstra a devenitu impossibila, o crima, unu atentatu chiaru inaintea guvernatoriloru nostri, ca in specialu pentru noi romanii libertatea a devenitu o derisiune, egalitatea o ilusiune amara si fraternitatea o urgia;

considerandu, ca in parlamentulu tieriei tóte legile se creaza in interessulu esclusivu alu elementului maghiaru din patria cu espress'a desconsiderare si a salutei supreme a statului si in deo-

sebi cu ignorarea si despretiurea legitimelorú nóstre postulate nationale si considerandu, ca si cele puçine create in timpuri relativamente mai bune pentru noi, prin interpretarea si aplicarea loru arbitraria au devenitu ilusorie, unu instrumentu de persecutiune chiaru in contra nóstra, precum o observamu acést'a si la legea de nationalitati, prin care fratii nostri maghiari voru se probeze Europei generositatea si justiti'a loru, pe a carei'a basa inse limb'a nóstra romana s'a suprimatu din usulu legalu, de carele se bucurá inainte de crearea acestei celebre legi la tóte ofi-ciele publice, transformandu astfelu scutulu si legea nóstra in tiranulu vietii nóstre publice si private;

considerandu, ca poporulu romanu, care forméza imens'a majoritate a locuitoriloru de pe teritoriulu acestui municipiu, mai alesu in sistem'a dominanta de procedura la alegerile dietale nu póte participá in libertate si cu demnitate la actulu alegerii, unde dupa experientiele amare din trecutu preside abususulu si violenti'a in detrimentulu manifestarii libere a vointiei alegatoriloru romanu, cari in urm'a acestei'a sunt suspicionati si persecutati pe faci'a si fara sperantia de a aflá vre-unu remediulu in contra persecutiuniloru de tóta natur'a ce urméza de aci, si cari sunt nedemne de unu statu liberu si constitutionalu;

considerandu in fine, ca intre asemenea conditiuni poporulu romanu din acestu comitatu nu póte se se represinte pe sine nici liberamente, nici in tóta demnitatea s'a in corpulu legislativu alu tieriei, parasindu astfelu acestu terenu ingratu pentru natiunea romana, si lasandu tóta raspunderea pentru viitoriu celoru ce-i privesce;

conferinti'a in numele partitului romanu nationalu din comitatulu Aradului, sub angagiamentulu de solidaritate se declara pentru pasivitatea absoluta in faci'a alegeriloru de deputati pentru sessiunea dietala prossima, abtíenendu-se dela orice candidare si participare la actulu de alegere.

Mircea Vasiliu Stanescu m. p.,
presedinte.

Dr. Nicolau Oncu, m. p.,
notariu.

Dela armat'a c. r. de ocupatiune.

Comandantulu armatei austriace de ocupatiune generalulu Philippovici, a adressatu sub Nr. 1 urmatoriulu ordinu de di pe armata:

„Soldati! Resbelulu civilu in form'a lui cea mai ingrozitória, unu resbelu fanaticu de religiune si de rasse incinsu la fruntariile nóstre, silf pe sute de mii de fugari se caute protectiune contr'a unor urmariri crude pe teritoriulu austro-ungaru.

„M. S. Imperatulu, comandantulu nostru supremu, nefiindu dispusu a sacrificá propriulu seu teritoriu cá locu de turburare pentru sfortiarile anarchice straine si a mai suferi multu timpu turburările de prin tierile vecine noue, cari amenintia in modu seriosu linistea si siguranti'a nóstra, a decisu, in acordu cu tóte poterile cele mari ale Europei si cu consimtiementulu Sultanului, se puna unu capetu definitivu acestui reu incurabilu prin ocuparea Bosniei si a Herzegovinei.

„Credintiosi principiiloru lealitatii, care este fundamentulu politicei nóstre, nici de astadata nu este poff'a de cucerire, care ne face se trecemu fruntari'a imperiului nostru, ci grij'a cea mare pentru binele comunu.

„Soldati! Sarcin'a vóstra este desemnata intr'unu chipu lamuritu.

„Intr'o proclamatiune adressata in acelasu timpu locuitoriloru Bosniei si ai Herzegovinei li se promite in modu solemnu de-a fi tractati cá amici sinceri cu conditiunea se se supuna de buna-voia

La numerulu acést'a se alatura unu suplementu.

la mesurile luate de mine, de-a se respecta drepturile ori-carei nationalitati si religii, precum si de-a aperi moravurile si obiceiurile esistaunde, proprietatea si dreptul casnicu.

„Bucuros' a v'otra supunere continua la ordinele comandantului nostru supremu, disciplin' a v'otra cea esemplara, 'mi dau o garantia sigura pentru mantierea acestei promisiuni, data in numele vostru.

„Nu voiu suferi nici unu amestecu in executarea misiunii incredintiate noua, si voiu sc' se intempinu ori-ce resistenta, ori din ce parte ar' veni ea.

„Soldati! Misiunea v'otra inalta si nobila in scopurile ei, este grea.

„Din caus' a pozitiei tiei, in care intrati, sunteti espusi la marsiuri pline de osteneala, la privatiuni si strapatie de totu felulu.

„Cu tote acestea am deplina incredere in fortia vointiei v'ostre si in perseverantia v'otra; pentru voi nu este nici o pedeca destulu de mare, pe care se n'o poteti invinge cu usiurintia.

„Inca odata soldati! Nu ve ducu la fapte de victoria, ci la munca grea, facuta in numele omenirii si alu civilizatiunii!

„Aceste cuvinte, intrebuintate atatu de reu adese ori, trebuie se ajunga de astadata prin voi, sub aripile duplului vulturu, la cea mai inalta consideratiune, la o noua stralucire!

Philippovici, generalu-com.“

Processu verbalu,

(Urmare si fine.)

Siedinti'a II-a din 20 Iuliu.

IX. Presedintele deschide siedinti'a II-a la orele 6 m. p. si pune la ordinea dilei reportulu comisiunei de 9 esmisa conformu punct. 4 si 5 din programa si punct. 7 din acestu processu verbalu. D. G. Baritiu luandu cuventulu reportéza, ca comisiunea esmisa s'a constituitu alegendu-si de presedinte pe ds'a si de notariu pe Dr. Alessi, apoi reportéza ca comisiunea a luat mai antaiu la desbatere cestiunea solidaritatii si s'au decisu in unanimitate, cá se se recomende conferentiei primirea solidaritatii, cá obligatóre pentru toti membrii conferentiei si pentru ori-ce tienuta se va decide de catra maioritaea acestei'a. Reportéza mai departe, ca in sinulu comisiunei esmise s'au nascutu 2 pareri un'a a maioritatii spriginita de 7 membri si a 2-a a minoritatii spriginita de 2 membri. Reportorulu maioritatii este ds'a ear' a minoritatii este dlu advocatu Strevoiu. In fine róga conferentia, cá se amane continuarea siedintiei pe mane ad: 21 Iuliu si acést'a din motivu pentru-ca consultarile comisiunei au duratu dela orele 2¹/₂ pana la 6 si prin urmare i-au consumatu totu timpulu fisicu incatu reportoriloru nu le-a remasu nici atatu timpu, catu se'si póta formulá reporturile loru motivate in scrisu, ceea ce amanandu - se continuarea siedintii s'ar' poté face usioru.

Dlu Strevoiu reportorulu minoritatii din comisiune face contra-propunerea de a se reportá verbalu si a se discutá in siedinti'a presenta.

Propunerea unanima a comisiunei de 9 referitóre la solidaritate se primesce cu unanimitate de voturi ear' propunerile relative la continuare acuma séu la amanarea siedintiei pe mane dupa o discutatiune lunga, la care au participatu dnii E. Macellariu si Dr. Hodosiu pentru amanare ear' dnii Pred'a si P. Cosm'a contra, punendu-se la votisare nominala se primesce propunerea advocatulu Strevoiu, cá reporturile comisiunei se se faca acum in modu verbalu.

X. Inainte de a se pune la ordinea dilei reporturile comisiunei presedintele comunica:

1. Sosirea aloru 3 telegrame si anume un'a dela Dev'a, prin care mai multi romani saluta conferentia dorindu-i perfecta intielegere si armonia si se declara pentru passivitate, a 2-a dela Dr. Aurelu Isacu din Clusiu, prin care saluta conferentia si a 3-a dela Gavriila Manu, Munténu, Stetiu si Popu, prin care asemenea saluta conferentia si escusa prin imposibilitate neparticiparea la acést'a conferentia si se declara a fi gat'a se urmeze la tote ce va decide.

2. Sosirea unei scrisori dela dlu Leményi din Brasiovu, prin care saluta conferentia isi escusa neparticiparea si isi exprima dorintia de a se enuncia principiulu solidaritatii si se declara a

conlucrá la esecutarea concluseru conferentii ori-care ar' fi ele.

3. O scrisóre a dlui L. Vajd'a dela Clusiu, prin care saluta conferentia si o róga totodata de a luá in consideratiune votulu seu separatu celu tramite in brosiura tiparita, care votu ilu facuse, ca membru alu comisiunei esmisa din conferentia nationala din Alb'a-Iulia tienuta in 27 Iuniu 1872.

Conferentia ia spre sciintia atatu telegramele de sub p. 1. alaturate la acestu processu verbalu sub G H si I, catu si scrisorile de sub p. 2 si 3 alaturate sub L si M inse rogarea dlui L. Vajd'a nu o mai póte luá in desbatere fiinduca comisiunea esmisa de 9 si-a terminatu deja lucrarile sale.

XI. La ordinea dilei se punu reporturile comisiunei de 9. Dlu G. Baritiu, cá reportorulu maioritatii din comisiune desvólta pe largu tote motivele ce au indemnatu pe maioritate la hotarirea de a remare si pe venitoriu in passivitate facia cu alegerile pentru diet'a din Budapést'a, care reportu se aclude la acestu processu verbalu sub N). — Dlu Strevoiu reportorele minoritatii din comisiune asemenea arata pe largu motivele, ce au indemnatu pe minoritate la hotarirea de a esi din passivitatea urmata de 12 ani si de a intrá in activitate, care reportu se aclude la acestu processu verbalu sub O.)

Relativu la aceste propuneri a comisiunei se nasce o desbatere indelungata, la care au participatu dnii A. Trombitasiu, V. Romanu. Dr. Ios. Hodosiu pentru votulu maioritatii din comisiune, ear' domnii P. Cosm'a (acést'a numai cu votu consultativu) si N. Cristea pentru alu minoritatii. Punendu-se la votisare nominala mai antaiu propunerea maioritatii din comisiunea esmisa, acést'a se primesce cu 35 voturi contr'a la 25.

XII. Fiindu timpulu inaintatu, presedintele pune la ordinea dilei amanarea siedintiei pe mane. Conferentia primesce amanarea si hotaresce timpulu pentru a III-a siedintia Dumineca in 21 Iuliu orele 11 a. m. Presedintele redica siedinti'a la orele 10 séra.

Siedinti'a III-a din 21 Iuliu.

XIII. Presedintele, deschidendu siedinti'a la orele 11¹/₂ a. m. pune la ordinea dilei punctulu 7 din programa, adeca alegerea unui comitetu electoralu centralu cu resiedinti'a in Sibiu. Dupa o desbatere, la care au participatu d-nii A. Trombitasiu, Dr. Ilariu Puscariu, G. Baritiu, V. Romanu, Dr. Ios. Hodosiu si Strevoiu se hotaresce alegerea unui comitetu electoralu alu partidei nationale romane din Transilvania cu resiedinti'a in Sibiu, se stabileste numerulu membriloru din acestu comitetu de 7 si se alegu cu aclamatiune d-nii Nicolau Popea, G. Baritiu, Dr. Ios. Hodosiu, Z. Boiu, V. Romanu, E. Brote si D. Comsi'a.

XIV. Presedintele pune la ordinea dilei verificarea processelor verbali dela tote siedintiele conferentiei conformu p. 8 din programa. Notariulu ad-hoc Dr. Alessi cetesce processulu verbalu dela tote siedintiele. Conferentia 'lu ácepta pe lenga puçine modificari stilistice si-lu declara de verificatu.

XV. In urma presedintele aretandu, cumca obiectele conferentiei acestei'a fiindu deja terminate si inca in ordinea cea mai mare, apoi declarandu cum-ca de-si cu parere de reu n'au voitu se vorbésca la o cestiune atatu de importanta numai cá se nu se dica, ca ar' fi influentiatu asupr'a vreunei parti, lasendu cursu liberu pertractantiloru, fiindu si asiá destulu de cunoscutu, cum-ca densulu a fostu si este pentru activitate, — multiamesce la toti membrii pentru onórea si increderea cu care a fostu destinsu prin alegerea s'a de presedinte si pentru spriginirea si sustinerea ordinei. Multiamesce la toti membrii cu deosebire pentru interessulu si seriositatea, ce-au documentatu in decursulu desbateriloru; multiamesce in specie d-loru membrii veniti din departare, cari nu au crutiatu nici ostenele nici sacrificii, pentru a participá la acést'a conferentia si le poftesce drumu bunu si sanetate, si apoi declara conferentia partidei nationale romane de inchieata la ór'a 1 d. m. — D. V. Romanu, luandu cuventulu, multiamesce in terminii cei mai caldurosi d-lui presedinte in numele conferentiei pentru bunavointia, bunulu tactu, pentru intielépt'a si impartial'a conducere a acestei conferentie. D. Trombitasiu in numele membriloru esteri multiamesce membriloru din Sibiu, si in specie clubulu membriloru romani ai reprezentantiei municipiului Sibiu, pentru-ca au binevoitu a luá iniciativ'a la realisarea acestei con-

ferintie multu dorite de catra toti romanii din patria.

Conferentia intempina tote acestea vorbiri cu repetite aclamari de „Se traiésca“.

Sibiu, 21 Iuliu c. n. 1878.

Nicolau Popea m. p.,
presedinte.

Dr. Ios. Hodosiu m. p.,

Dr. A. P. Alessi m. p.,
notari ad-hoc.

Din fostulu comitatu alu Zarandului, in Iuliu.

(Estrasu dintr'o corespondentia particulara.)

Miscarile electorale la noi Zarandani si respective in cerculu de alegere alu Iosasiului s'au inceputu in 14 Iuliu cu-o conferentia maghiara, la care romanii inteligenti nu luara parte afara de cativa preoti, cari venisera pentru a vedé pe ce cale voiescu a apucá maghiarii si pentru a combate planurile ostile ce le urmarescu facia de poporulu romanu din acelu cercu. Conferentia o deschise preotorele Büky in limb'a maghiara fiindu numai vreo 20 maghiari si totu atati fii de ai lui Israilu de facia. Poporulu romanu, care si aci era in mai mare numeru nu pricepu nimicu din vorbirea rostita, din care cauza d. Büky se adressá catra notariulu din Buteniu Isidoru Popescu cá se repetiésca cuventele de deschidere si in limb'a romana, ceea ce Isidoru si facu la prim'a provocare a superiorulu seu recomandandu de fitoriu candidatu dietalu pe d. Constantini György presedintele scaunulu orfanalu din Aradu. Isidorulu nostru inse nu se multiami cu atatu, si aruncá totodata focu si puciósá asupra romaniloru nationalisti si a atitudinei loru, dicédu ca ei totdeauna au stricatu causei loru, au lucratu in contra guvernulu s. c. l. N'amú sciutu ca d. Isidoru e asia mare diplomatu si versatu in politica, dér' m'am intristatu vediendu pe ce drumu a apucatu dlui, care e romanu de nascere! . . . D. Isidoru voindu a recomandá pe candidatu poporulu, a vorbitu „din tote cate cevási si din intregulu nimicu.“ Dupace 'si fini elegia se redica preotulu din Plescuti'a I. L. Farcasiu opinantu ca program'a fitoriuului candidatu Const. György predicata priu Isidoru nu e destulu de motivata nici prin cuvinte, nici prin faptele trecutulu acelu candidatu si cerendu amanarea candidarei pana se voru convinge despre tienut'a dlui Constantini. Acést'a nu le placu maghiariloru, le veni inse intru ajutoriu earasi unu romanu de nascere Ardeleanu din Buteniu, care propuse cá se i se serie din conferentia candidatululu, cá se se presente in cercu, ceea ce se si primi.

In urm'a acést'a d. Const. György se si presentá, insoçitu de adoratorii sei Isidoru si Ardeleanu, in 17 Iuliu in cercu la notariate, unde s'a fostu datu ordinu se se presente toti alegatorii in frunte cu primarii comunali, inse nu fura norociti de a vedé multi alegatori, fiinduca diu'a fiindu favorabila pentru lucrulu campulu, poporulu s'a presentatu in numeru micu . . . asia au percursu d-loru cerculu de alegere alu Iosasiului, pana ajunsera la Vati'a la scaldile minerale, unde d. Constantini platí publiculu cin'a. Urmarea a fostu, ca audiendu maghiarii in 14 combaterea preotulu I. L. Farcasiu si vediendu, ca in 17 nu i-a intimpinatu nici unu preotu si puçinu poporu, au dedusu de aci, póte in urm'a unei denuntari, ca preot. Farcasiu ar' fi indrumatu poporulu acasa si ar' fi agítatu contra dumnealoru. Memoratululu preotu a si fostu trasu in cercetare prin preotorele Halmagiului, si vediendu, ca e acusatú pe nedreptu, a cerutu se fia ascultati ómenii respectivi. Firesce, ca domnii probéza a'si ajunge scopulu si pe alte cali, déca pe acést'a nu le succede.

A fostu in Iosasiu si o conferentia a romaniloru, convocata prin rev. D-ni: Const. Gurbanu, protopresbiterulu Buteniului si Ioanu Groza, protop. Halmagiului pe 21 Iuliu, la care luara parte si maghiari. Dupa ce deschise Rev. d. I. Groza conferentia prin o cuventare meduósá 'si exprima dorintia de a vedé pe romani si maghiari pasindu in armonia la alegerea de deputatu si in fine recomandá pe Rev. d. Const. Gurbanu de candidatu dietalu pentru cerculu electoralu alu Iosasiului, ce 'ntre aclamarile poporulu se luá la protocolu. Dér' trifoliulu de mai inainte Isidoru, Ardeleanu si capetani'a loru Büky voieau se provóce scandale, presedintele 'ii chiamá la ordine si Rev. d. C. Gurbanu ii combatu apoi cu-o elocintia admirabila, incatu treimea neobosita trebui se amutiésca. In sal'a scólei, unde era conferentia, nu a incaputu totu poporulu, dér' si dintre cari au fostu acolo in intru d. Büky si consoci au scosu afara mai

multu de jumetate sub pretestu, ca nu au dreptu la alegere, prin urmare nu potu luá parte nici la conferintia. Dér' de ce le-a fostu ertatu maghiariloru a luá parte la conferintia loru? ba inca ii duceau notarii cu sil'a, pe candu la conferintia romaniloru unii notari, cari au ochitu cate pe unu primariu comunalu, 'lu indrumau catra casa, amenintandulu, „ca altcumu 'lu suspendéza“. Adevurul e, ca s'au temutu, cá nu cumva discursurile se faca impressiune asupra poporului romanu. Dupa ce vediu R. d. Gurbanu mediulocele intrebuintiate de clic'a domnitorii esi afara la poporeni romani, alungati de lenga aperiatorii causei lor sante pentru a le desfasiurá si loru programulu seu, inse pretorulu Búky esi din scóla dupa elu, intreprumendulu mai de multe ori in vorbire, dicéandu-i ca nu e ertatu a vorbi cu ómenii. Dér' cu cine? Firesce dupa socotél'a d-loru maghiari romaniloru nici a-si spune suferintiele si dorerile sale, nu le e ertatu in timpu ce maghiariloru tóte 'su ertate, dupa cumu dice proverbiulu: „Pecatele din cetate, tóte-su ertate, éra cele dela sate nicairea n'au dreptate.“

Zarandanulu.

Processulu lui Suleiman-pasi'a.

Suleiman-pasi'a a fostu trasu dilele aceste la respundere inaintea tribunalului pentru crim'a de inalta tradare. Processulu ofera unu interessu deosebitu. Actulu de acuzare alu procurorului dice intre altele:

„Incurcal'a si confusiunea din armata ajunse la culme. Erá evidentu, ca inamiculu odata in Sofi'a va urmari cu tóta puterea trupele turce, ce se aflau in retragere. Suleiman-pasi'a, cu tóte, ca'i erá cu nepotintia, se previna inaintarea russionorulu in marsiuri sfortiate, respinse ori-ce sfaturi, de a se folosi de calea ferata se duca trupele la Salonicu séu se remana si se se puna in faci'a vrasmasiului. Elu nu facu nimicu. Dandu ordiulu retragerii, hotari catastrof'a armatei sale, inainte inca de a incepe adevrat'a miscare. Intr'acestea Osman-pasi'a si Sabit-pasi'a, urmariti de inamici, au sositu in Tatar-Bazargicu. Ocasia unei retrageri spre Salonichi erá perduta. In aceste impregiurari Suleiman-pasi'a dete ordinu de plecarea prin Filipopolu spre Adrianopolu. Dér' in presér'a acestei miscari, cá si cumu n'ar' fi fostu de ajunsu disordinen si confusiunea de pana acumu. Suleiman-pasi'a in persóna autorisa a se pradá depouirile militare, sub pretestu se nu cada in manile vrasmasiloru. In urm'a acestei autorizari soldatii nu se dara inapoi de a pradá si casele. Atatu erau de incarcati cu prada, incatu unii, cari numai poteau de greutate, 'si aruncau cartusiele si munitiunea, altii osteniti 'si ne mai potendu merge, se oprira; ér' altii se folosira de asinii dela carele emigrantiloru, cari, amestecati cu soldatii, mergeau cu armat'a. Nu s'a luatú nici o mesura de precautiune. Jumetate din soldati mergeau in siruri, ceilalti in disordine. Nici o comunicare intre batalióne, disordinea erá completa. Suleiman-pasi'a trebuia se sosésca in Filipopolu pentru a se uní cu Sabit-pasi'a; dér' Suleiman-pasi'a remase fora necesitate mai multu timpu in Kadikioi, unu satu departatu cu doue óre de Filipopolu, sub pretestu de a-si reorganisé bataliónele si astfelu dete timpu inamicului ce 'lu urmariea. Inamiculu, inscintiatu 'si tramise trupele spre Filipopolu mai nainte cá trupele nóstre se ajunga acolo. Astfelu russioni potura ocupá Filipopolu in buna pace. A dou'a di incepú cu taria lupt'a dela Deirmen-Dere. Pe timpulu luptei Suleiman-pasi'a parasindu-si postulu, se duse la Stanimahos. . . Suleiman, care tiente numai la sigurantia lui personala, dete ordinu lui Osman-Nuri-pasi'a se inainteze mai multu si astfelu se-si rospésca diferitele lui divisiuni. Astfelu pe lenga respirea batalióneloru mai adause si respirea divisiuniloru fora se se restabilésca o legatura intre ele.

In aceasi di inamiculu atacá divisiunea lui Fuad-Pasi'a si totu deodata si brigad'a colonelului Hafiz-Beiu. Fuad scrisé comandantului se intarésca satulu Clacan, unde se afla Hafiz beiu, ca astfelu se tieua legatur'a. Dér' ne fiindu cunoscutu loculu unde se aflá comandantulu, scrisórea, i se dete tardiu nóptea. In aceasi séra inamicii atacara brigad'a lui Siachir Pasi'a, care cuprindea 5 batalióne. Vrasmasiulu aflandu unu locu golu intre corpulu lui Siachir si alu lui Fuad Pasi'a, taiá armat'a. A doua di Fuad sustienú pana sér'a o lupta crancena cu vrasmasiulu. Suleiman de si avea 60 batalióne neatinse, cuprinsu de temeri curiose, nu dete ajutoriu lui Fuad-Pasi'a, lovindu pe inamicu din spate. Astfelu Fuad, sfersindu-si munitiunea si disperandu de ori-ce ajutoriu, se

vediu silitu se se retraga, pe cai grele, prin cari era cu neputintia transportulu artileriei. Sub pretestu, ca doue din cinci parti diu armata sunt batute si imprastiate prin munti Suleiman Pasia si cele 60 batalióne ale sale, se detera in prad'a unei fugi rusinóse spre Balcani, fara se astepte antaiu se fia atacatu, lasandu-si tunurile in balta. Ei ajunsera la pólele muntiloru in cea mai completa disordine. Astfelu s'a nimicitu si imprastiatu o armata de 130 batalióne, afara de divisiunea lui Assaf-Pasi'a, care se aflá la Salonicu, astfelu s'a adusu in pericolu Adrianopolulu si Stambululu silindú guvernulu imperialu a incheiá unu armistitiu atatu de greu. Se vede deci lamuritu, ca capulu acestei catastrofe, dupa cumu amu aretatu pe largu, a fostu numai Suleiman-Pasi'a, care avé comand'a suprema in mana. In calitatea mea de procuratoru generalu ceru, cá se se faca dreptate in numele natiunii si guvernului. Procurorulu generalu: N e g i b u.

(Va urmá.)

Incunoscintiare.

Adunarea generala a „Reuniunii invetiatoriloru romanu Selagieni“ se va tiené estu-tempu in 15. Augustu st. n. a. c. in comun'a Unimetu. La acést'a adunare precumu si la banchetulu, ce se va tiené totu acolo si atunci d. m. la 1 óra, sunt invitati a participá toti membrii onorari, fundatori, ajutatori si ordinari ai reuniunii, precumu si onoratulu publicu, care se interesséza de lucrurile acestei reuniuni, din giuru si departare.

Zelau, 28 Iuliu 1878.

Din incredintiarea presiedintelui:

Gavrilu Trifu, vice-presiedinte.

PROGRAM'A

adunarei generale a „Reuniunii invetiatoriloru romanu Selagieni“, tienenda la 15 Augustu 1878 in comun'a Unimetu:

1. Participare in corpore la sant'a misa.
2. Vorbire de deschidere a presiedintelui.
3. Cetirea protocolului adunarei generale din 1877 si referarea presidiului despre cele dispuse.
4. Cetirea referatului generale din partea vice-presiedintelui reuniunii.
5. Disertatiuni: a) Despre lips'a si mediulocele crearii biblioteceloru poporale si scolare: Gavrilu Trifu.
6. Alegerea unei comisiuni pentru inscrierea membriloru noi si primirea tacselor.
7. Alegerea unei comisiuni pentru scrutarea cassei.
8. Banchetulu.
9. Referarea comisiuniloru esmise.
10. Distribuirea diplomeloru.
11. Propuneri diverse: a) Compunerea si tiparirea aneloru reuniunii; propunatoriu Gavrilu Trifu. b) Recomandarea unui manualu de geografia: Gavrilu Trifu.
12. Propunere de proba din partea invetiatoriloru localu.
13. Defigerea tempului si locului adunarei generale venitórie.
14. Autenticarea protocolului.
15. Inchiderea siedintieloru prin presiedinte.

Din siedinti'a comitetului centralu, tienuta in 8 Iuliu in Simleu.

Gavrilu Trifu, vice-presiedinte.

Convocare.

Subcomitetulu despartimentului alu VIII de Alb'a-Iuli'a prin acést'a aduce la cunoscintia publica, ca adunarea generala a acestui despartimentu se va tiené in 30 Iuliu st. v. séu 11 Augustu st. n. 1878 in comun'a Hepri'a-muresiana, si toti partinitorii culturai poporului romanu se invita a luá parte la acést'a adunare.

Din siedinti'a subcomitetului despartimentului VIII alu „Associatiunii transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu“, tienuta in Alb'a-Iuli'a in 28 Iuliu 1878.

Ioane Piposiu m. p.,
directore.

Rubinu Patitia m. p.,
actuariu.

Diverse.

(Candidare de deputatu in Ungari'a.) Ni se scrie, ca provocatu de opozitiunea

maghiara si romana nationala din cerculu electoralu Tinc'a comitatulu Bihorului, intrunita in o majoritate preponderanta, d. avocatulu Mircea B. Stanescu a primitu candidatur'a de ablegatu dietalu in contra guvernamentalului Alesandru Lipovnitzki si invitatú fiindu se va presentá in 5 Aug. n. inainte de ameadiu, la Tinc'a spre a-si desfasiurá credeulu seu politicu.

(Desconcentrarea armatei romane. Reintórcerea trupeloru rusesci in Russi'a. Dobrogea. Russii si Bulgarii.) Se anuntia din Romani'a, ca ministerulu de resbelu a datu ordinu de desconcentrarea armatei romane pana la 20 Augustu a. c. (Pana acuma au fostu desconcentrati numai vreo 15,000 rezervisti.) S'au luatú totodata dispositiuni cá intr'o di de serbatóre pe la inceputulu lunei lui Augustu armat'a se intre in Bucuresci, defilandu pe dinaintea Domnitorului. — Detasiamentulu pompieriloru din Bucuresci, care a servitu bateriele dela Calafatu dela inceputulu resbelului pana acuma a reintratú in capitala. — „L'Orient“ afla, ca corpulu alu 11-lea de armata rusescu, care se afla in Romani'a, a primitu ordiulu de a se reintórcé in Russi'a. Acestu corpu s'a si pusú in miscare spre fruntari'a dela Ungheni. Inainte de departare trupele fura trecute in revista de catra generalulu Drenteln, comandantu-siefu alu trupeloru rusesci in Romani'a. — „Óre Dobrogi'a fiva in adevuru cedata Romaniei?“ Intrebarea acést'a si-o pune corespondentele diuariului „L'Orient“ din Chiustenge, care vede cu mirare, ca armat'a russa lucra neincetatu la fortificatiunile din acele parti si ca de 8 dile mai cu séma fortificatiunile redicate in giurulu Chiustengei au fostu armate cu tunuri Krupp de mare calibru, si ca doue batalióne de infanteria si o compania de geniu au primitu in acelasu timpu ordiulu de a redicá noue redute la Cernavod'a. In fine dice ca poporatiunea Dobrogei e reu tractata de russi si ca abia astépta diu'a, cá romanii se ié tior'a in stapauire. Comerciulu suferé prin tacsese esorbitante ce se punu; asupra serei s'a pusú unu impositu de 25 la suta. Mai multe familii din giurulu Rusciucului au de gandu so tréca in Dobrogi'a, candu ea va fi sub stapanirea Romaniei. — Neintielegerile intre russi si bulgari se inmultiescu. Poporatiunea bulgara e fórté nemultiamita pentru ca autoritatea russa a decisu, ca in militiele indigene se fia admisi cá oficiari numai russi. Ocupatiunea Siumlei de catra russi e unu faptu complinitu. Russii au inceputu a se ocupá de alegerea principelui Bulgariei ei tramitu agenti pe la siefi bulgari recomandandule acestor'a a primi candidatur'a ce o va propune Tiarulu. Numele candidatului inca nu e cunoscutu. Se vorbesce de construirea unui drumu de feru dela Odessa la Galati cu junctiuni partiale la Ismailu si Bolgradu. Se dice, ca imperatulu doresce cá acést'a cale se fia gat'a intr'unu anu. Circula sg motulu ca corpulu de ocupatiune alu Bulgariei va fi compusu jumetate din trupe, cari au luatú parte la resbelu si jumetate din trupe próspete, cari voru veni din Russi'a.

(Plóie de gandaci.) Aséra pe la órele 9, — scrie „Rom.“ — au inceputu se cada din atmosfera in capital'a nóstra o multime de insecte negre, ceva mai mari de catu muscele. Pentru publiculu de prin gradini si cu deosebire pentru dómne acesti mosafri nepoftiti erau fórté superaciosi. Din fericire inse acést'a mána n'a tienntu multu si nici numerulu gandaciloru nu era asi'a mare, ca celu de acum cativa ani, candu se mai ivise acestu fenomenu.

(Curagiulu unei femei.) „Provincialulu din Moldov'a“ descrie unu admirabilu faptu de curagiu, seversitu de o femeia din comun'a Teticanii, judetiulu Bacau. La 28 spre 29 Iuniu, pe la 2 óre nóptea, o céta de siese talhari se ducu la locuinti'a lui Ioanu Munténu, padurariu, a carui'a casa e izolata si in padure. Barbatulu lipsea; femeia singura cu trei copilasi se aflá acasa. Talharii batu la usia si striga femeii se deschida, femeia refusa; ei amenintia de a sparge usi'a; femeia respunde la amenintiare cu amenintiare, spunendu-le se nu sparga usi'a, ca-ci va dá cu securea in celu, care va intrá. Talharii incérca se siluésca usi'a; femeia isi dá tóte silintiele, cá se-i impedece, sustienendu-o, candu o trosnitura, ce se produce mai in intrulu casei, 'i aréta, ca lupt'a e zadarnica. Trei dintre talhari dedesera feréstr'a josu cu parii si-si facusera locu de intrare. Femeia ia atunci o otarire eroica, deschide usi'a, se rapede asupra talhariloru cu securea in mana, dér' cu otarirea de a nu le face reu pe catu 'i va fi cu potintia, imbrancesce pe

